

АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ

орган аудиторського самоврядування

ПРОТОКОЛ

(витяг)

13.12.2018 р.

№ 5

засідання Ради Аудиторської палати України

Дата проведення засідання – 13 грудня 2018 р.

Місце проведення засідання – м. Київ, вул. Стрітенська, 10.

Час проведення засідання – з 10-00 год. до 17-00 год.

Присутні члени Ради АПУ:

Барановська О.М., Бондар В.П., Дзюба Л.А., Іщенко Н.І., Каменська Т.О., Нефьодова Д.Ю., Редько К.О., Романюк М.В., Сушко Д.С., Церетелі Л.Г., Шульман М.К.

Присутні на засіданні Ради АПУ (без права голосу):

Член Ради нагляду за аудиторською діяльністю Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю – Панченко Олександр Сергійович

Виконавчий директор АПУ – Куреза Т.В.

Юрист – Авраменко В.Д.

Працівники Комітету з контролю якості аудиторських послуг (при розгляді питань «Про Порядок відзиву членів АПУ з виборних посад», «Про проект Положення про членські внески», «Про проект Положення про регіональні відділення», «Про Кодекс професійної поведінки членів Аудиторської палати України», «Про Положення про Комітет з контролю якості аудиторських послуг») Згурська С.Й., Рубітель О.Ю., Царенко О.В.

Головуючий на засіданні – Член Ради АПУ Романюк М.В.

Секретар – Гасенко О.С.

<...>

ВИРІШИЛИ:

Обрати Романюка М.В. головуючим на засіданні Ради Аудиторської палати України 13 грудня 2018 року, у зв'язку з відсутністю Голови Аудиторської палати України Каменської Т.О. на момент початку засідання.

<...>

ВИРІШИЛИ:

Затвердити такий **ПОРЯДОК ДЕННИЙ**.

1. Про лист-відповідь Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Голова АПУ Каменська Т.О.

2. Про погодження проекту рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 25 жовтня 2012 року № 1519».

Виконавчий директор АПУ Куреза Т.В.

3. Інформація про виконання доручень попередніх засідань Ради Аудиторської палати України.

Голова АПУ Каменська Т.О.

4. Про Програму роботи Аудиторської палати України на 2019 рік.

Голова АПУ Каменська Т.О.

5. Про результати круглого столу за участі Голови АПУ з представниками Ради нагляду за аудиторською діяльністю.

Голова АПУ Каменська Т.О.

6. Про подання до Аудиторської палати України суб'єктами аудиторської діяльності звітів про надані ними послуги за 2018 рік.

Члени Ради АПУ Іщенко Н.І., Нефьодова Д.Ю.

7. Про розділ «Аудитори» Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності.

Виконавчий директор АПУ Куреза Т.В.

8. Про проекти нормативних актів Аудиторської палати України:

8.1. Про Стратегію розвитку АПУ.

Голова АПУ Каменська Т.О.

8.2. Про проект Положення про Науково-методичну Раду Аудиторської палати України.

Члени Ради АПУ Романюк М.В., Шульман М.К.

8.3. Про Положення про веб-сайт Аудиторської палати України.

Член Ради АПУ Сушко Д.С.

8.4. Про порядок делегування (передачу) аудитором свого голосу іншому аудитору на з'їзді аудиторів України.

Виконавчий директор АПУ Куреза Т.В.

8.5. Про Концепцію забезпечення якості.

Член Ради АПУ Романюк М.В.

8.6. Про Положення про моніторинг.

Член Ради АПУ Редько К.О.

8.7. Про Положення про розгляд скарг та звернень громадян.

Член Ради АПУ Церетелі Л.Г.

9. Про проекти нормативних актів Аудиторської палати України, які виносяться на затвердження з'їзду аудиторів України:

9.1. Про внесення змін до Порядку скликання та проведення з'їзду аудиторів України.

Виконавчий директор АПУ Куреза Т.В.

9.2. Про внесення змін до Положення про Раду Аудиторської палати України.

Член Ради АПУ Шульман М.К.

9.3. Про Порядок відзиву членів АПУ з виборних посад.

Член Ради АПУ Нефьодова Д.Ю.

9.4. Про проект Положення про членські внески.

Член Ради АПУ Шульман М.К.

9.5. Про проект Положення про регіональні відділення.

Член Ради АПУ Барановська О.М.

9.6. Про Кодекс професійної поведінки членів Аудиторської палати України.

Член Ради АПУ Барановська О.М.

9.7. Про Положення про Комітет з контролю якості аудиторських послуг.

Член Ради АПУ Іщенко Н.І.

9.8. Про комісії Аудиторської палати України.

Член Ради АПУ Романюк М.В.

10. Про скликання чергового з'їзду аудиторів України.

Голова АПУ Каменська Т.О.

11. Про проект Кошторису Аудиторської палати України на 2019 рік.

Виконавчий директор Куреза Т.В.

12. Про звернення члена Ради АПУ Бондаря В.П. щодо внесення змін до Розпорядження Нацкомфінпоспуг від 04.12.2012 р. № 2531 «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі».

Голова АПУ Каменська Т.О.

13. Різне.

<...>

---

1. Про лист-відповідь Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

<...>

ВИРІШИЛИ:

1. Прийняти за основу позицію Аудиторської палати України - органу професійного самоврядування щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України в частині розвитку ринків капіталу» (додається).

2. Доручити Іщенко Надії Іванівні доопрацювати лист до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, підготовлений фахівцями Комітету з контролю якості аудиторських послуг.

3. Секретаріату АПУ розмістити на офіційному веб-сайті Аудиторської палати України позицію Аудиторської палати України – органу професійного самоврядування щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України в частині розвитку ринків капіталу» та довести її до відома комітетів Верховної Ради України, на розгляді яких знаходиться зазначений законопроект.

2. Про погодження проекту рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 25 жовтня 2012 року №1519».

<...>

ВИРІШИЛИ:

1. Погодити проект рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 25 жовтня 2012 року №1519» без зауважень.

2. Доручити Секретаріату Аудиторської палати України забезпечити направлення Аркушу погодження проекту рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 25 жовтня 2012 року №1519» до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

3. Інформація про виконання доручень попередніх засідань Ради Аудиторської палати України.

<...>

Інформацію про стан виконання доручень попередніх засідань Ради АПУ прийнято до відома.

4. Про Програму роботи Аудиторської палати України на 2019 рік.

<...>

ВИРІШИЛИ:

З метою формування Програми роботи Аудиторської палати України на 2019 рік доручити членам Ради Аудиторської палати України до 20 грудня 2018 року надати до Секретаріату Аудиторської палати України інформацію по закріплених за ними напрямках діяльності Аудиторської палати України на 2019 рік (по п'ять запланованих заходах).

5. Про результати круглого столу за участі Голови АПУ з представниками Ради нагляду за аудиторською діяльністю.

<...>

Інформацію прийнято до відома.

6. Про подання до Аудиторської палати України суб'єктами аудиторської діяльності звітів про надані ними послуги за 2018 рік.

<...>

ВИРІШИЛИ:

1. Затвердити Положення про порядок подання суб'єктами аудиторської діяльності до Аудиторської палати України Звіту про надані послуги та Інформаційної довідки про надані послуги за 2018 рік, з урахуванням озвучених на засіданні Ради АПУ пропозицій.

2. Затвердити Інструкцію щодо складання звітності за формою № 1 – аудит (річна) «Звіт аудиторської фірми (аудитора) про надані послуги», з урахуванням озвучених на засіданні Ради АПУ пропозицій.

3. Затвердити Інструкцію щодо складання Інформаційної довідки про надані послуги за 2018 рік, з урахуванням озвучених на засіданні Ради АПУ пропозицій.

4. Схвалити інформаційний лист Аудиторської палати України «Про порядок подання до АПУ звітності за 2018 рік».

5. Суб'єкти аудиторської діяльності складають та подають до Аудиторської палати України Звіт аудиторської фірми (аудитора) про надані послуги та Інформаційну довідку про надані послуги за 2018 рік безоплатно.

6. Секретаріату Аудиторської палати України забезпечити оприлюднення цього рішення.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на Виконавчого директора Курезу Тетяну Василівну.

<...>

7. Про розділ «Аудитори» Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності.

<...>

ВИРІШИЛИ:

Доручити Секретаріату Аудиторської палати України внести відомості у розділ «Аудитори» Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності про аудиторів, які з поважних причин подали до Аудиторської палати України документи (заяву аудитора про внесення відомостей до Реєстру та реєстраційну форму) після 31.10.2018 р., а саме:

1. Богатир Олену Сергіївну
2. Грицяя Сергія Олександровича
3. Єніна Олександра Вікторовича
4. Журавльову Оксану Миколаївну
5. Заєць Юлію Павлівну
6. Кисельову Ларису Ростиславівну
7. Нестеренко Оксану Володимирівну
8. Озарінського Андрія Владиславовича
9. Рассахацьку Людмилу Володимирівну
10. Семенову Лесю Олександрівну
11. Степаненка Володимира Анатолійовича
12. Таратугу Ірину Володимирівну
13. Цибу Ганну Миколаївну
14. Шестоперову Віру Юріївну
15. Шматок Надію Анатоліївну
16. Шульгу Марину Юріївну

<...>

ВИРІШИЛИ:

- 1) Перенести розгляд питання щодо розгляду звернення ТОВ «ПОЛТАВСЬКЕ БЮРО СУДОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА АУДИТУ» на наступне засідання АПУ, яке заплановане на 20.12.2018 р.
- 2) Доручити Секретаріату АПУ підготувати детальну інформацію по питанню зазначеному у зверненні ТОВ «ПОЛТАВСЬКЕ БЮРО СУДОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА АУДИТУ» від 12.12.2018 р. № 150.

8. Про проекти нормативних актів Аудиторської палати України, які пропонуються до затвердження Радою АПУ:

8.1. Про Стратегію розвитку Аудиторської палати України.

<...>

ВИРІШИЛИ:

1. Схвалити проект Стратегії розвитку Аудиторської палати України з урахуванням запропонованих на засіданні Ради АПУ зауважень.
2. Включити до проекту порядку денного чергового з'їзду аудиторів України питання «Про Стратегію розвитку Аудиторської палати України».

8.2. Про проект Положення про Науково-методичну Раду Аудиторської палати України.

<...>

ВИРІШИЛИ:

1. Схвалити проект Положення про Науково-методичну Раду Аудиторської палати України з урахуванням запропонованих на засіданні Ради АПУ зауважень.
2. Включити до проекту порядку денного чергового з'їзду аудиторів України питання «Про Положення про Науково-методичну Раду Аудиторської палати України зі статусом комісії АПУ».

8.3. Про Положення про веб-сайт Аудиторської палати України.

<...>

ВИРІШИЛИ:

1. Затвердити Положення про веб-сайт Аудиторської палати України.
2. Секретаріату Аудиторської палати України забезпечити оприлюднення цього рішення на офіційному веб-сайті Аудиторської палати України.

8.4. Про порядок делегування (передачу) аудитором свого голосу іншому аудитору на з'їзді аудиторів України.

<...>

ВИРІШИЛИ:

1. Затвердити Порядок делегування (передачу) аудитором свого голосу іншому аудитору на з'їзді аудиторів України.
2. Доручити Секретаріату Аудиторської палати України розмістити на офіційному веб-сайті Аудиторської палати України Порядок делегування (передачу) аудитором свого голосу іншому аудитору на з'їзді аудиторів України одночасно із публікацією рішення Ради Аудиторської палати України про скликання чергового з'їзду аудиторів України.

8.5. Про Концепцію забезпечення якості.

<...>

ВИРІШИЛИ:

Перенести розгляд питання «Про Концепцію забезпечення якості» на наступне засідання Ради Аудиторської палати України, проведення якого заплановане на 20.12.2018 р. (доповідачі Романюк М.В та Царенко О.В.).

<...>

8.6. Про Положення про моніторинг.

<...>

ВИРІШИЛИ:

1. Перенеси розгляд питання «Про Положення про моніторинг» на наступне засідання Ради Аудиторської палати України, проведення якого заплановане на 20.12.2018 р.
2. Доручити члену Ради АПУ Редько К.О. доопрацювати проект Положення про моніторинг за результатами наданих членами Ради АПУ Дзюбою Л.А., Романюком М.В., Бондарем В.П. та Шульман М.К. зауважень і пропозицій.

8.7. Про Положення про розгляд скарг та звернень громадян.

<...>

ВИРІШИЛИ:

1. Доручити члену Ради АПУ Церетелі Л.Г. доопрацювати проект Положення про розгляд скарг та звернень громадян та до 17.12.2018 р. надати проект Положення до Секретаріату Аудиторської палати України для розміщення на офіційному веб-сайті Аудиторської палати України для обговорення.
2. Встановити строк для обговорення проекту Положення про розгляд скарг та звернень громадян до 24.01.2019 р.

9. Про проекти нормативних актів Аудиторської палати України, які вносяться на затвердження з'їзду аудиторів України:

9.1. Про внесення змін до Порядку скликання та проведення з'їзду аудиторів України.

<...>

ВИРІШИЛИ:

Доручити Виконавчому директору Курезі Т.В. підготувати проект змін до Порядку скликання та проведення з'їзду аудиторів України в частині підстав для скликання позачергового з'їзду аудиторів України з метою винесення питання «Про внесення змін до Порядку скликання та проведення з'їзду аудиторів України» на наступне засідання Ради АПУ, проведення якого заплановано на 20 грудня 2018 р.

9.2. Про внесення змін до Положення про Раду Аудиторської палати України.

<...>

ВИРШИЛИ:

1. Включити до проекту порядку денного чергового з'їзду аудиторів України питання «Про внесення змін до Положення про Раду Аудиторської палати України».

2. Схвалити проект рішення до питання «Про внесення змін до Положення про Раду Аудиторської палати України» проекту порядку денного чергового з'їзду аудиторів України, а саме:

«Внести до Положення про Раду Аудиторської палати України, затвердженого рішенням установчого з'їзду аудиторів України від 14 липня 2018 р. (далі - Положення) такі зміни:

розділ 5 «Порядок проведення засідань» Положення доповнити пунктами:

5.21. Засідання Ради АПУ може проводитися без зборів персонального складу у режимі використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема за допомогою листування електронною поштою, письмового опитування, форуму, Skype-конференції тощо.

5.22. Засідання Ради АПУ проводиться в режимі використання інформаційно-комунікаційних технологій за ініціативою не менш ніж 3 членів Ради АПУ за рішенням Голови Ради АПУ та в разі, коли порядок денний Ради АПУ обмежений переліком питань, не пов'язаних з виконанням АПУ делегованих повноважень.

5.23. Рішення Ради АПУ з питань, визначених пунктом 5.22. цього Положення, є легітимним, якщо в режимі використання інформаційно-комунікаційних технологій шляхом надсилання відповідного повідомлення на електронну адресу Секретаріату АПУ (info@ari.com.ua) за нього проголосувала більш як половина загальної кількості членів Ради АПУ, а саме не менше 6 осіб».

9.3. Про Порядок відзиву членів Аудиторської палати України з виборних посад.

<...>

ВИРШИЛИ:

1. Перенести розгляд питання «Про Порядок відзиву членів Аудиторської палати України з виборних посад» на наступне засідання Ради Аудиторської палати України, проведення якого заплановано на 20.12.2018 р.
2. Доручити членам Ради АПУ Сушку Д.С., Церетелі Л.Г. та Редько К.О. із залученням Головного фахівця з якості Комітету з контролю якості Згурської С.Й. доопрацювати проект Порядку відзиву членів Аудиторської палати України з виборних посад.

9.4. Про проект Положення про членські внески.

<...>

ВИРШИЛИ:

1. Перенести розгляд питання «Про проект Положення про членські внески» на наступне засідання Ради АПУ, проведення якого заплановано на 20.12.2018 р.
2. Доручити члену Ради АПУ Шульман М.К. доопрацювати проект Положення про членські внески.

9.5. Про проект Положення про регіональні відділення.

<...>

ВИРІШИЛИ:

1. Прийняти за основу проект Положення про регіональні відділення.
2. Доручити члену Ради АПУ Барановській О.М. доопрацювати проект Положення про регіональні відділення з метою винесення питання «Про проект Положення про регіональні відділення» на наступне засідання Ради АПУ, проведення якого заплановано на 20.12.2018 р.

9.6. Про кодекс професійної поведінки членів Аудиторської палати України.

<...>

ВИРІШИЛИ:

1. Перенести розгляд питання «Про кодекс професійної поведінки членів Аудиторської палати України» на наступне засідання Ради АПУ, проведення якого заплановано на 20.12.2018 р.
2. Доручити члену Ради АПУ Барановській О.М. доопрацювати проект кодексу професійної поведінки членів Аудиторської палати України.

<...>

9.7. Про Положення про Комітет з контролю якості аудиторських послуг.

<...>

ВИРІШИЛИ:

1. Доручити членам Радам АПУ Іщенко Н.І. та Романюку М.В. доопрацювати проект Положення про Комітет з контролю якості аудиторських послуг із висловленими зауваженнями та пропозиціями.
2. Перенести розгляд питання «Про Положення про Комітет з контролю якості аудиторських послуг», на наступне засідання Ради АПУ, проведення якого заплановано на 20.12.2018 р.

9.8. Про комісії Аудиторської палати України.

Розгляд питання «Про комісії Аудиторської палати України» перенесено на наступне засідання Ради АПУ, проведення якого заплановано на 20.12.2018 р.

10. Про скликання чергового з'їзду аудиторів України.

<...>

ВИРІШИЛИ:

1. Перенести розгляд питання «Про скликання чергового з'їзду аудиторів України» на наступне засідання Ради АПУ, проведення якого заплановано на 20.12.2018 р.

2. Узгодити попередню дату з'їзду аудиторів України на 18.05.2019 р.

11. Про проект Кошторису Аудиторської палати України на 2019 рік.

<...>

ВИРІШИЛИ:

Перенести розгляд питання про проект Кошторису Аудиторської палати України на 2019 рік на наступне засідання Ради АПУ, проведення якого заплановано на 20.12.2018 р.

<...>

12. Про звернення члена Ради АПУ Бондаря В.П. щодо внесення змін до Розпорядження Нацкомфінпоспуг від 04.12.2012 р. № 2531 «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі».

<...>

13. Різне.

<...>

Головуючий

(підпис)

Романюк М.В.

Секретар

(підпис)

Гасенко О.С.

Виконавчий директор

(підпис) **Куреза Т.В.**

ПОЗИЦІЯ

Аудиторської палати України – органу професійного самоврядування аудиторів щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України в частині розвитку ринків капіталу», зареєстрованого у Верховній Раді України 06 грудня 2018 року за № 9375

Аудиторська палата України розглянула проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України у частині розвитку ринків капіталу», зареєстрованого у Верховній Раді України 06 грудня 2018 року за № 9375 (далі – проект Закону № 9375 або законопроект).

Законопроектом передбачається внесення змін, зокрема, до законів України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі – Закон № 996) та «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (далі – Закон № 2258). Зміни націлені на встановлення особливостей проведення аудиту фінансової звітності професійних учасників фондового ринку та отримання Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку додаткових повноважень щодо призначення чи відсторонення зовнішніх аудиторів та можливості здійснення контролю за якістю аудиторських послуг.

Аудиторська палата України заявляє про свою категоричну незгоду з Ініціатором законопроекту.

Запропоновані зміни до Закону № 2258 не мають достатнього обґрунтування щодо необхідності їх прийняття, не відповідають законодавству ЄС у відповідних сферах, перешкоджають своєчасній імплементації Закону № 2258, загрожують прозорості процедур призначення аудитора, створюють додаткові загрози корупційного характеру та порушують правову основу аудиторської діяльності.

Законом № 2258 введено збалансовану систему суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. Рада нагляду за аудиторською діяльністю складається із семи осіб, по одному представнику від Міністерства фінансів України, Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, і трьох осіб з числа не практикуючих осіб. Рада нагляду за аудиторською діяльністю є колегіальним органом, який приймає рішення від імені Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. Посилення функцій одного регулятора порушить збалансовану систему суспільного нагляду та призведе до дискредитації Закону № 2258.

Наші висновки базуються на наступному:

1. Проектом Закону № 9375 пропонується «Абзац 21 частини першої статті 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»

(Відомості Верховної Ради України, 1999, № 40, ст. 365 із наступними змінами) після слів «публічну пропозицію,» доповнити словами «професійні учасники фондового ринку,».

Ініціатор законопроекту посилаючись на те, що професійні учасники фондового ринку працюють також із залученими коштами, вважає за необхідне закріпити за професійними учасниками фондового ринку статус підприємств, що становлять суспільний інтерес.

Позиція Аудиторської палати України: Згідно зі статтею 2 Директиви ЄС про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язану звітність певних типів підприємств від 26.06.2013 року № 2013/34/ЄС до суб'єктів суспільного інтересу не входять професійні учасники фондового ринку. Наявність роботи із залученими коштами не є достатнім критерієм для віднесення таких підприємств до суспільного інтересу. Внесення змін до абзацу 21 частини першої статті 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» є безпідставним та недоцільним.

2. Проектом Закону № 9375 пропонується внести зміни до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2018, № 9, ст. 50):

1) у частині третій статті 3 слова «та банків» замінити словами «банків та професійних учасників фондового ринку»;

2) у частині другій статті 36 слова «банків, страхових та фінансових установ» замінити словами «професійних учасників фондового ринку, банків, страхових та інших фінансових установ»;

3) доповнити Розділ X «Прикінцеві та перехідні положення» пунктом 7-1 такого змісту:

«7-1. Установити, що протягом трьох років з дня набрання чинності цим Законом Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право відповідно до процедур, установлених нормативно-правовими актами Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, відхиляти обрану емітентом, цінні папери якого допущені до торгів на фондовій біржі та/або щодо цінних паперів якого здійснено публічну пропозицію, професійним учасником фондового ринку для проведення зовнішнього аудиту аудиторську фірму або відстороняти аудиторську фірму, яка проводить зовнішній аудит емітента, цінні папери якого допущені до торгів на фондовій біржі та/або щодо цінних паперів якого здійснено публічну пропозицію, професійного учасника фондового ринку».

2.1. Необхідність прийняття законопроекту обґрунтовується тим, що «Підпунктом d пункту 16 Меморандуму між Україною та Міжнародним валютним фондом про економічну і фінансову політику (далі - Меморандум) передбачена необхідність збереження повноважень Національного банку України та Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку встановлювати додаткові стандарти для аудиторів банків та інших регульованих організацій (професійних учасників ринку та емітентів) у прозорий спосіб при прийнятті нового Закону про аудиторську діяльність і створенні нової структури з наглядом за аудиторською професією.

Позиція Аудиторської палати України. Аудиторська палата України категорично не погоджується з Ініціатором законопроекту у зв'язку з тим, що Міжнародні

зобов'язання України, зокрема Меморандуму між Україною та Міжнародним валютним фондом про економічну і фінансову політику щодо надання Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку можливостей для контролю за якістю здійснення аудиту фінансової звітності на фондовому ринку є повністю виконаними шляхом прийняттям Закону № 2258. Посилання в обґрунтуванні на Меморандум щодо необхідності прийняття змін до Закону № 2258 є недоречним.

Меморандумом про економічну і фінансову політику, який розміщено на веб-сайті МФУ (<https://www.minfin.gov.ua>) передбачено:

«Розділ В. Напрямки політики у фінансовому секторі

16. Ми беремо на себе зобов'язання створити потужну нормативно-правову базу для ринків цінних паперів і небанківських кредитно-фінансових установ, а також банків. Для цього:

...

d. *Для поліпшення функціонування фінансових ринків, підвищення прозорості та якості розкриття інформації емітента, а також скорочення масштабів корупції та шахрайства ми приймемо новий Закон про аудиторську діяльність і переглянутий Закон про бухгалтерський облік, розроблені на основі стандартів ЄС. Ці закони, які були розроблені за сприяння з боку ЄС і Світового банку, приведуть бухгалтерську базу України в цілому у відповідність до директиви ЄС про бухгалтерський облік і створять нову структуру з нагляду за аудиторською професією, зберігаючи повноваження НБУ і НКЦПФР встановлювати додаткові стандарти для аудиторів банків та інших регульованих організацій (професійних учасників ринку та емітентів) у прозорий спосіб. Ці закони будуть прийняті до кінця липня 2017 року».*

На виконання цих зобов'язань протягом 2016-2017 років були внесені зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність».

27 грудня 2017 року був прийнятий Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258, положення якого передбачають створення нової структури нагляду за аудиторською професією. На сьогодні, у відповідності до норм Закону № 2258, сформована Рада нагляду за аудиторською діяльністю ДУ «Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю», куди ввійшли і представники Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

2.2. Згідно із Пояснювальною запискою до законопроекту, необхідність встановлення особливостей проведення аудиту фінансової звітності професійних учасників фондового ринку пояснюються специфічністю їх діяльності та важливістю отримання якісної фінансової звітності з метою недопущення негативного впливу їх діяльності на стабільність фінансової системи України. А необхідність отримання на перехідний період, тобто до створення нової структури з нагляду за аудиторською діяльністю, повноважень, аналогічних до передбачених для Національного банку України, пов'язана із забезпеченням можливості для контролю за якістю здійснення аудиту фінансової звітності на фондовому ринку.

Позиція АПУ. Аудиторська палата України категорично не погоджується з Ініціатором законопроекту. Рада нагляду за аудиторською діяльністю, до якої ввійшли і представники Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, вже сформована в повному обсязі, а контроль за якістю здійснення аудиту фінансової звітності не входить до компетенції Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Частиною 6 статті 14 Закону № 2258 передбачено: «Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, можуть встановити додаткові вимоги до інформації, що стосується аудиту або огляду фінансової звітності та має обов'язково міститися в аудиторському звіті за результатами обов'язкового аудиту або звіті щодо огляду проміжної фінансової інформації, відповідно до міжнародних стандартів аудиту, а також встановити вимоги стосовно додаткових звітів суб'єктів аудиторської діяльності щодо юридичних осіб, які підлягають регулюванню».

Частиною восьмою статті 19 Закону № 2258 передбачено: «атестація аудиторів здійснюється комісією з атестації. Комісія з атестації складається з дев'яти осіб та формується шляхом делегування до її складу: ... 4) по одній особі від Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику економічного розвитку.

Статтею 16 Закону № 2258 встановлений порядок формування та функціонування Ради нагляду за аудиторською діяльністю, яким передбачена участь Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, як у складі самої Ради нагляду, так і у складі номінаційного комітету: «Рада нагляду складається із семи осіб, по одному представнику від центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, і трьох осіб з числа непрактикуючих осіб. Три особи з числа непрактикуючих осіб обираються за відкритим конкурсом із прозорою процедурою номінаційним комітетом, що формується шляхом делегування по одному представнику від центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Аудиторської палати України та трьох представників професійних організацій аудиторів та бухгалтерів, які є членами Міжнародної федерації бухгалтерів».

Стаття 36 Закону № 2258 встановлює обов'язкове інформування суб'єктом аудиторської діяльності, який надає послуги з обов'язкового аудиту підприємству, що становить суспільний інтерес, органу, який відповідно до законодавства здійснює нагляд за таким підприємством, а також, частиною другою цієї статті визначено, що Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку та Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, мають запровадити механізм взаємодії із суб'єктами аудиторської діяльності, які проводять обов'язковий аудит фінансової звітності публічних акціонерних товариств та емітентів цінних паперів, цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, банків, страхових та фінансових установ.

Стаття 45 Закону № 2258 щодо порядку дисциплінарного провадження та прийняття рішень, також надає «особливий статус» НКЦПФР, передбачивши: «Негайному розгляду підлягають заяви від Національного банку України,

Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг».

Статтею 29 Закону №2258 визначено процедуру призначення та відсторонення суб'єкта аудиторської діяльності від надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності. Відповідно до частини 1 цієї статті суб'єкт аудиторської діяльності для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності призначається загальними зборами акціонерного товариства, загальними зборами учасників... Частиною 9 цієї статті передбачено, що суб'єкт аудиторської діяльності може бути відсторонений від виконання завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності до завершення строку, визначеного договором з органом управління юридичної особи, якій надаються відповідні аудиторські послуги.

Крім того, Законом України «Про акціонерні товариства» повноваження обрання аудиторської фірми товариства надані наглядовій раді акціонерного товариства. Згідно зі статтею 52 до виключної компетенції наглядової ради належить: ... 13) обрання аудитора (аудиторської фірми) товариства для проведення аудиторської перевірки за результатами поточного та/або минулого (минулих) року (років) та визначення умов договору, що укладатиметься з таким аудитором (аудиторською фірмою), встановлення розміру оплати його (її) послуг; 13-1) затвердження рекомендацій загальним зборам за результатами розгляду висновку зовнішнього незалежного аудитора (аудиторської фірми) товариства для прийняття рішення щодо нього.

Згідно з частиною другою статті 47 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» державне регулювання ринку цінних паперів здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, а також інші державні органи у межах своїх повноважень, визначених законом.

Повноваження Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку визначені Указом Президента «Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку» від 23.11.2011 р. 1063/2011 (зі змінами та доповненнями). Згідно з визначеними повноваженнями, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку не має права впливати на призначення чи відсторонення зовнішніх аудиторів.

Статтею 40 Закону № 2258 визначено, що «Контроль якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, проводиться Інспекцією. Контроль якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які надають послуги із обов'язкового аудиту фінансової звітності (крім суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес), проводиться Аудиторською палатою України».

Враховуючи наведене, вважаємо, що запропоновані проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України в частині розвитку ринків капіталу», зареєстрованого у Верховній Раді України 06 грудня 2018 року за № 9375, зміни до законів № 996 та № 2258 є такими, що не відповідають законодавству ЄС у відповідних сферах, перешкоджають своєчасній імплементації Закону № 2258 та створюють додаткові загрози корупційного характеру. Запропонований законопроект є необґрунтованим, а його прийняття – НЕ СПРИЯЄ ДОСЯГНЕННЮ ЗАЯВЛЕНИХ ЦІЛЕЙ.

